

prvé obžalobou pozastavené věty, znějící v ten smysl, že »komunistická strana platí muže za to, že, vydávající se za sociální demokraty, konají propagační práci pro komunistickou stranu«, neboť tuto větu má soud zcela zjevně na mysli, pokud ku konci prvního odstavce rozsudečných důvodů uvádí, že nejde o křivé vinění, pokud se soukromému obžalobci vytýká, že dostal od komunistické strany peníze, že podnikal cestu do Ruska jako sociální demokrat a že jako takový také konal ruská shromáždění lidu jsa placen za to komunistickou stranou, a že tím způsobem konal propagační práci pro tuto stranu, že cestoval a cestuje v jejích službách a v jejím žoldu. Je též patrné z úvah předeslaných dotyčné části rozsudečných důvodů, proč kmetský soud nepokládá toto vinění za křivé, neboť zjišťuje na podkladě obsahu pozvánky k shromáždění ze dne 17. prosince 1925, že tu šlo o shromáždění výlučně komunistickou stranou pořádané, a že soukromý obžalobce, jenž byl referentem, je uveden na pozvánce výslovně jako sociálně demokratický příslušník, a dále zjišťuje i rozsudek na základě otištěného psaní komunistické strany ze dne 8. prosince 1925, že si soukromý obžalobce dal za tyto přednášky zaplatiti stranou komunistickou. Zjištění ta nebere stížnost v odpor a nelze tedy tomuto výroku vytknouti vadnost ve směru formálním; pokud stížnost ve směru právním namítá, že pouhé přestoupení zákazu strany — čímž má patrně na mysli příslušný obrát v posledním odstavci důvodů rozsudečných — není ještě činem nečestným, lze jí plně přisvědčiti. Pouhé neuposlechnutí příkazu strany, názor odlišný od názoru strany a konflikt s ní může sice býti nečestným se stanoviska strany, nemusí však býti nečestným podle pravidel obecné čestnosti. Morálka zákona nemusí se krýti s morálkou strany a směrnice, vydané politickou stranou pro chování se jejích příslušníků nemohou proto býti měřítkem pro posouzení čestnosti těchto jednotlivců, nýbrž rozhodují i tu o cti jednotlivce všeobecné společenské názory oněch kruhů, v nichž žije. Jednání proti zákazu strany samo o sobě nemusí proto býti nečestným, ba může i přestoupení k jiné straně nebo působení v jejím zájmu, pokud kotví ve vnitřním, vážném přesvědčení a nikoli v záměrech záludných, a pokud se obzvláště nezračí v obojetném jednání k dvěma různým stranám, býti se stanoviska cti nezávadným. Avšak, jakmile přistoupí okolnosti, které nalézací soud zjistil a z nichž jde najevo, že obžalobce učinil mnohem více, než že jednal toliko proti zákazu strany, že dostával za přednášky ohlášené komunistickou stranou za zdůrazňování příslušnosti ke straně sociálně demokratické peníze od strany komunistické a cestoval v jejích službách za žold, aniž ze strany sociálně demokratické vystoupil, nejde o pouhý konflikt se stranou, nýbrž o chování záludné proti straně. Nelze proto ani říci, že je rozsudek přes onen obrát, který stížnost ostatně necituje v celém doslovu a nezkoumá ve spojitosti s předchozími úvahami rozsudku, materiálně vadným.

Čís. 3100.

Tisková novela (na rozdíl od trestního řádu) nerozeznává přesně mezi rozsudkem odsuzujícím a sprostňujícím, spatřujíc předpoklad pro

opravný prostředek (i zmateční stížnost) jen v tom, že některé z osob v zákoně blíže uvedených vzešla z výroku soudu »újma«.

Sprošťujícím rozsudkem ve smyslu §§ 281 odst. první, 259 čís. 3 tr. ř. jest jen takový rozsudek, jímž byl obžalovaný sprostěn úplně a bez výhrady, tak že jeho zájem není dotčen ani vedlejšími výroky rozsudku; v případě § 13 (2) tisk. nov. nejde o sprošťující rozsudek v onom smyslu.

Byli-li původce a zodpovědný redaktor sprostění vzhledem k § 4 tisk. nov. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti (přestupek zanedbání povinné péče), zároveň však bylo podle § 13 (1) tisk. nov. vysloveno, že pravdivost závadné zprávy nebyla prokázána, a podle § 13 (2) tisk. nov. uloženo zodpovědnému redaktorovi a vydavateli, by uveřejnili bezplatně a bez poznámky rozsudkový výrok a nahradili útraty, jest přiznati právo zmateční stížnosti jak obžalovanému redaktorovi (vydavateli), tak i původci.

Urážka na cti ve smyslu § 488 tr. zák., byl-li výbor nemocenské pokladny viněn ze stranického, stanovám se příčího jednání, spočívajícího ve vědomém a soustavném poškozování onemocněvších dělníků odpíráním podpor, na které mají nárok; legitimace k žalobě jednotlivých členů tohoto výboru.

Důkaz pravdy musí se nésti k obsahu urážlivého projevu.

(Rozh. ze dne 25. února 1928, Zm II 259/27.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského jakožto kmetského soudu v Mor. Ostravě ze dne 2. dubna 1927, jímž byli obžalováni sprostění z důvodu § 4 tiskové novely podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti ve smyslu § 488 a 490 tr. zák. pokud se týče pro přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. novely, a zároveň ve smyslu § 13 tisk. nov. bylo vysloveno, že pravdivost zprávy nebyla prokázána, a učiněno další opatření ve smyslu § 13 tiskové novely.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem kmetského soudu byli původce závadného článku a zodpovědný redaktor periodického tiskopisu, v němž byl tento článek uveřejněn, sprostění podle § 259 čís. 3 tr. ř. a vzhledem k § 4 tisk. novely z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti, pokud se týče pro přestupek zanedbání povinné péče a zároveň bylo v rozsudkovém výroku podle § 13 (1) tisk. novely vysloveno, že pravdivost závadné zprávy nebyla prokázána, a dále bylo podle § 13 (2) novely uloženo zodpovědnému redaktoru a vydavateli periodického tiskopisu, by uveřejnili bezplatně a bez poznámky rozsudkový výrok způsobem v § 16 tisk. novely uvedeným a nahradili útraty trestního řízení, zejména i útraty právního zastoupení soukromých obžalobců. Proti rozsudku podali původce článku jakož i zodpovědný redaktor zmateční stížnost, opírajíce svůj návrh, by došlo k rozsudku úplně sprošťujícímu, o věcné námitky, že schází soukromým obžalobcům aktivní legitimace k obža-

lobě; že obsah pozastaveného článku vůbec nenaplnuje skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti a že se jim podařilo dokázat, že obsah zprávy je pravdivým. Před rozbořem těchto námitek bude především třeba řešiti zásadní otázky formálního rázu, a) zda v souzeném případě podléhá rozsudkový výrok co do věci samé opravnému prostředku obžalovaného vůbec, b) pak-li ano, kterým opravným prostředkem může býti napadán, a c) komu z obžalovaných dotýčný opravný prostředek přísluší. K a) Výrok soudu týkající se obsahu pozastaveného článku, totiž výrok, že se obžalovaní ovšem podle § 259 čís. 3 tr. ř. a s ohledem na § 4 tisk. novely sprostují, při čemž se však zároveň vyslovuje, že pravdivost zprávy nebyla prokázána, tvoří předpoklad pro další opatření, jak jsou uvedena v druhém odstavci § 13 tiskové novely. Není-li tu výroku o vině ve smyslu předpisu prvního odstavce § 13 tisk. novely, není možno, by došlo k dalším opatřením podle druhého odstavce § 13 tisk. novely a důsledkem toho nutno dále říci: je-li onen původní výrok vratkým buďto následkem mylného výkladu zákona nebo pro jiné vady, jež jej činí zmatečným, následuje z toho i neudržitelnost výroku podle druhého odstavce § 13 tiskové novely, k němuž alespoň při správném posouzení za takovýchto okolností dojíti nesmělo. Z toho je zjevný důležitý význam onoho výroku základního, na němž závisí i přípustnost opatření podle druhého odst. § 13 tiskové novely, a je na snadě, že za takového obsahu rozsudku jest způsobitelným prostředkem, by byly odvráceny závazky, jak jsou uvedeny v druhém odstavci § 13 novely, odstranění onoho původního výroku a jediné toto. Již z této povahy věci vysvítá, že obžalovanému musí býti poskytnuta možnost, napadati opravným prostředkem ony předpoklady, onen právní výrok, jehož obsahem byl zjednán základ pro uložení závažných povinností, jak je stanoví § 13 v druhém odstavci novely. Jiný základ byl by přímo nemožným a nemyšlitelným. Vždyť by jinak mohla judikatura zabřednouti do libovůle v neprospěch obžalovaného, kdyby mu bylo zabráněno, účinně napadati rozsudek, který, ponechávaje zcela stranou důležité základní otázky aktivní legitimace soukromých obžalobců, způsobivosti zprávy, býti urážkou ve smyslu XII. hlavy trestního zákona vůbec, důkazu pravdivosti, otázky promlčení a pod., zabýval se prostě otázkou podřadnou, totiž důkazem pravděpodobnosti podle § 4 tisk. nov., a, řeše ji kladně, diktoval pak způsobem suveréním a neodporovatelným závazky v druhém odstavci § 13 cit. novely blíže naznačené. Takový postup přičil by se netoliko právnímu citu, nýbrž i duchu trestního řádu, jehož zásady byly v podstatě převzaty i tiskovou novelou a, podle nichž zákon vždy výslovně uvádí, v kterých případech chce další opravný prostředek vyloučiti. Vysvítá ostatně i ze samé tiskové novely s logickou nutností, že nemělo jí takové právo býti odňato obžalovanému; neboť přiznává-li novela obžalovanému odvolání z rozhodnutí o uveřejnění rozsudku a z jeho rozsahu a, neomezuje-li ani jeho právo napadati výrok o útratách stížností podle § 392 tr. ř., bylo by nedůsledným, stavěti se na stanovisko, že zákon ono dále sahající a důležitější právo, jehož použitím může býti čeleno výrokům podle § 13 (2) tisk. nov. již v samých základech, obžalovanému odnímá, ačkoliv na druhé straně mu poskytuje možnost opravného prostředku ve směru užším, podružnějším, totiž co

do rozsahu uveřejnění, jakož i co do výše útrat, jichž náhrada mu byla uložena.

Nutno tedy na první otázku, zda obžalovanému přísluší opravný prostředek proti výroku shora naznačenému, odpověděti kladně a sluší nyní zkoumati b) kterým opravným prostředkem lze mu tento výrok napadati: Že takovými vhodnými prostředky nejsou odvolání ve smyslu § 14 (3) tisk. nov., ani stížnost podle § 392 tr. ř., o nichž se právě stala zmínka, je na snadě; Úkolem odvolací stolice při rozhodování o těchto opravných prostředcích jest, by zkoumala, zda dotyčné opatření co do rozsahu nařízeného uveřejnění odpovídá zákonu, zda náhrada útrat byla uložena v přiměřené výši a pod.; bude jejím úkolem uvažovati i o tom, zdali tu je vůbec rozsudkový výrok podle § 13 (1) tisk. nov., jenž jest nutným předpokladem opatření v druhém odstavci tohoto § uvedených; leč zdali jest tento výrok též správný a zákonný, vymyká se z jejího rozboru. Vždy zůstává při jejím rozhodnutí o řečených opravných prostředcích závazným a rozhodným obsah základního výroku rozsudkového co do viny, a není jí dovoleno odchýliti se od tohoto výroku, jímž byla zásadně rozřešena otázka o vině. Ani stížnost ať již podle § 15 tr. ř. nebo podle obdoby § 494 tr. ř. nebyla by tu na místě. Nehledíc k úvahám formálním (chybění pokud se týče krátkost lhůty, nepřípustnost odpovědi odpůrcovy) svědčí proti přípustnosti tohoto opravného prostředku zejména úvaha, že kromě výjimečného předpisu § 28 (4) tiskové novely nespadá do oboru působnosti sborového soudu druhé stolice, by rozsudky sborových soudů ve výroku o vině přežkoumával, potvrdil, pozměnil, nebo dokonce zrušil a do první stolice k novému projednání vrátil; vše to je trestním řádem vyhraženo jedině soudu zrušovacímu. Že se tu nelze dovolávati ani obdoby opravných prostředků, jak byly upraveny některými novými zákony (§ 59 autorského práva ze dne 24. listopadu 1926, čís. 218 sb. z. a n., odvolání podle § 40 zákona ze dne 15. září 1927, čís. 111 sb. z. a n. o nekalé soutěži), nebo obecného odvolání podle § 283 tr. ř., je na snadě. Prvé jsou zvláštní předpisy, platné toliko pro obor těchto zákonů; odvolání (§ 283 tr. ř.) jest omezeno na určité vývody v určitých mezích. To i ono týká se podstatně odlišných opatření, než jsou opatření v § 13 (2) tiskové novely upravená. Zbývá tudíž jako poslední a jediný — ostatně formálně jakož i věcně na souzený případ úplně přílehlý — opravný prostředek zmateční stížnosti a sluší toliko zkoumati, zda přípustnosti tohoto opravného prostředku v souzeném případě, kde se obžalovaní podle rozsudku sprostňují podle § 259 čís. 3 tr. ř., nebrání doslov prvního odstavce § 281 tr. ř., podle něhož zmateční stížnost z rozsudku osvobozujícího může býti podána pouze v neprospěch obžalovaného. Leč tu sluší především zdůrazniti, že o sprostňující rozsudek, jak jej právě uvedené ustanovení má na mysli, v případě § 13 (2) tisk. novely vůbec nejde; sprostňujícím rozsudkem podle § 281 odst. prvního tr. ř. je, jak plyne ze souvislosti s §§ 259, 260 tr. ř., pouze takový rozsudek, jímž byl obžalovaný úplně a bez výhrady sprostěn tak, že jeho právní zájem není dotčen ani vedlejšími výroky rozsudku. V souzeném případě jest však již ve výroku rozsudku uvedeno, že se obžalovaní sice sprostňují podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, avšak jen vzhledem k § 4 tisk. nov. a, že se proto současně vyslovuje,

že »pravdivost zprávy nebyla prokázána.« Tímto dodatkem se onen »sprošňující« výrok podstatně omezuje, nevylučujíc, že jest tu přece jakési zavinění obžalovaného. Zároveň vyvozují se i důsledky z tohoto výroku vyplývající; ukládat se v rozsudkovém výroku obžalovanému — zodpovědnému redaktoru — povinnost uveřejnění bezplatně a bez známky rozsudkový výrok, zřejmě tedy závazek poskytnouti soukromému obžalobci ve veřejném tisku zadostiučinění za to, že o něm byla uveřejněna urážlivá zpráva, jejíž pravdivost nebyla prokázána. Kromě toho činí se v rozsudkovém výroku další s hmotného hlediska zajisté nanejvýše citelné opatření, že se ukládá zodpovědnému redaktoru povinnost, by nahradil útraty, zvláště též útraty právního zastoupení soukromého obžalobce. Proto sluší odmítnouti stanovisko, že tu jde o osvobozující rozsudek, jak jej má na mysli odstavec první § 281 tr. ř.; naopak, takový rozsudek přibližuje se svou povahou do jisté míry rozsudku odsuzujícímu, čemuž dává výraz důvodová zpráva ústavně-právního výboru senátu, uvádějíc k § 13 tiskové novely, že »jistý stupeň viny obžalovaného přece jen zůstává, i když ze zvláštních důvodů zákonodárce jej netresce«. Kdežto trestní řád, upravuje instituci zmateční stížnosti v prvním odstavci § 281 tr. ř., má na mysli toliko dvě možnosti, totiž buď rozsudek ryze osvobozující, nebo rozsudek odsuzující se všemi náležitostmi § 260 tr. ř., zavádí tisková novela, jak výše naznačeno, jakousi střední instituci mezi těmito dvěma extremy. Okolnost ta vedla nutně k tomu, že se tisková novela i jinak odchýlila od zásad, stanovených v trestním řádě pro opravný prostředek zmateční stížnosti. Tak nařizuje v § 15, že rozsudek musí býti doručen osobám, jež mají z rozsudku nějakou povinnost. Účelem tohoto předpisu jest patrně, by i osobám těm bylo umožněno brániti se proti dotyčnému výroku příslušnými opravnými prostředky a důsledkem toho předpisuje též § 23 tiskové novely, že vydavateli a vlastníku periodického tiskopisu, tudíž právě osobám, jimž podle § 13 a 21 tiskové novely může býti taková povinnost uložena — přísluší tytéž opravné prostředky jako obžalovanému. Tisková novela, poskytujíc takto i osobám zcela mimo okruh § 282 tr. ř. stojícím dalekosáhlé opravné prostředky, především i zmateční stížnost, opouští tím půdu, na níž spočívá předpis o přípustnosti zmateční stížnosti podle § 281 odst. prvního tr. ř.; nerozeznává již, jak činí trestní řád, přesně mezi osvobozujícím a odsuzujícím rozsudkem, spatřujíc předpoklad pro podávání opravného prostředku, i zmateční stížnosti, jen v tom, zda některé z osob v zákoně blíže uvedených vzešla z výroku soudu »újmou«. Posuzuje-li se věc s tohoto, směrem zákona, i jakož i jeho zvláštními předpisy jasně napovězeného stanoviska, padá i poslední pochybnost, jež by mohla brániti použití zmateční stížnosti v souzeném případě, tudíž pochybnost vyvozovaná z doslovu prvního odstavce § 281 tr. ř., ježhož zásady ovšem přicházejí jinak i na dále plnou měrou k platnosti v případech ryze do oboru trestního řádu spadajících, jež však nebyly převzaty tiskovou novelou, upravivší podávání opravných prostředků vůbec, tudíž i zmateční stížnosti se stanoviska podstatně odchýlného, tudíž se stanoviska »újmou« té které osobě vzniklé. Že v souzeném případě taková »újmou« tu jest, o tom nemůže býti obzvláště vzhledem k povinností podle druhého odstavce § 13 tisk. nov. uloženým pochyb-

nosti; jediným vhodným procesuálním prostředkem, jímž tato újma může být odstraněna, jest, jak shora dovozeno, zmateční stížnost.

Sluší se tudíž obíratí jen ještě poslední otázkou, c) komu přísluší právo podati tento opravný prostředek. Že právo to přísluší obžalovanému zodpovědnému redaktoru, o tom nemůže být pochybnosti; vždyť jemu vznikla napadeným rozsudkem v první řadě značná újma, pokud mu kromě povinnosti, uveřejniti bezplatně a bez poznámky rozsudkový výrok, uložena byla náhrada útrat. Než ani původci nelze upříti toto právo. Sluší uvážiti, že v konkrétním případě může dojít k uveřejnění rozsudkového výroku, jímž bylo i ohledně něho vysloveno, že pravdivost zprávy nebyla prokázána. Konečný výsledek trestního řízení jest tudíž v souzeném případě ten, že vynesena byla ovšem s jistým omezením výrok sprostňující, že se však zároveň případným uveřejněním rozsudkového výroku ve veřejném tisku poskytuje soukromému obžalobci přímé zadostiučinění. Takový výrok může se podle okolností případu velmi citelně dotýkati cti a vážnosti původce samého a znamená jistě pro něho »újmu morální«, čímž zároveň je v duchu tiskové novely podmíněno již právo podati opravný prostředek. Ostatně bylo by nanejvýš povážlivé upříti původci právo, brániti se příslušnými opravnými prostředky proti tomuto rozsudku i proto, že nelze vyloučiti jistý hmotný zájem původce na odstranění takového výroku, jenž může tvořiti důležitý podklad pro případné postihové nároky zodpovědného redaktora, jemuž byla uložena náhrada útrat. Sluší tedy shrnouti výše uvedené úvahy v konečný závěr, že zmateční stížnost, pokud byla podána v tomto případě zodpovědným redaktorem a původcem, je přípustna a přistoupiti k jejímu věcnému vyřízení.

Tu však zmateční stížnosti obžalovaných, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a), b) § 281 tr. ř. nelze přiznati úspěch. Stížnost snaží se především, podrobujíc samostatnému rozboru obsah pozastavené části článku dokázati, že článek vůbec nevykazuje objektivní znaky skutkové podstaty přečinu proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. Než tu nutno zdůrazniti, že zjištění smyslu a dosahu článku, jak byl míněn pisatelem, spadá v obor skutkově zjišťovací činnosti kmetického soudu; po stránce té přihlíží soud k celé souvislosti, v níž byla ona stať uveřejněna, a vyvozuje jednak z nadpisu článku, jednajícího o poměrech v podniku místní pouliční dráhy v M. O., »neustaneme v tisku poukazovati na zlořády«, jednak z jeho doslovu, pokud se v úvodu mluví o »odčinění vědomě napáchaných křivd na bezbranném, poctivém českém dělníku a zřízení«, posléze z okolnosti, že se v souvislosti s jinými »zlořády« uvádí jako další případ ten, jenž je uveden v pozastavené stati, že účelem článku bylo, vinití výbor nemocenské pokladny ze zlořádu, že dostávali podpory pouze dobře placení úředníci nebo slečny, kdežto dělníkům, majícím stejný nárok, se tyto podpory odpírají. Na celkovém podkladě všech těchto zjištění dospívá soud k závěru, že byl pozastavenou statí viněn výbor přímo ze stranického, stanovám se přičítajícího jednání, spočívajícího ve vědomém a soustavném poškozování onemocněvších dělníků odpíráním podpor, na které mají nárok, a podřazuje tento podle volného uvažování zjištěný obsah článku skutkové podstatě § 488 tr. zák. Snaží-li se stížnost tento výrok zvrátiti hmotně-

právní námitkou podle § 281 čís. 9 tr. ř. jako právně mylný, bylo na ní, by přesně dbala všech shora uvedených skutkových zjištění soudu a jediné na tomto podkladě v jeho celistvosti nastoupila důkaz, že takto zjištěný děj byl mylně podřazen § 488 tr. zák. Takovým způsobem si však stížnost nepočíná, ježto pomíjí veškerá skutková zjištění nalézacího soudu v příčině doslovu nadpisu a souvislosti dalšího nepozastaveného obsahu článku, vytrhuje prostě závadnou stať a samostatným výkladem jednotlivých jejích vět se snaží dáti článku jiný smysl. Při takovémto libovolném výkladu je ovšem pochopitelné, že stížnost dochází k zcela jinému smyslu pozastavené stati, dovozujíc, že v ní vlastně není obsaženo nic jiného, než sdělení, že bývalý člen nemocenského výboru Ž. tlumočil své stanovisko a žádal ve výboru, by i dělníkům, nejen dobře placeným pánům a slečnám, byly vyplaceny podpory, a že Ž. žádal nápravu, že však není nikde uvedeno, že stěžovatelé obviňují výbor z nečestného jednání. Že však podle rozsudku právě v tom, že se ony Ž-em vznesené stížnosti článku uvádějí jako důkaz dalších zlořádů panujících u místní dráhy atd., spočívá obviňování z nečestného jednání, stížnost pomíjí a proto nelze hmotněprávní důvod zmatečnosti čís. 9 a) 281 tr. ř. pokládati za provedený.

Ani s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř. není rozsudek stížen zmatečností, pokud mluví o »protěžovaných slečnách«, jímž byly podpory povoleny, ačkoli slovo »protěžované« v článku vůbec nepřichází; vždyť slovo »protěžované«, objevující se v třetím odstavci rozsudečných důvodů, není již reprodukcí obsahu článku, nýbrž, jak z celé souvislosti dotyčných důvodů vychází, závěrem, vyznačujícím povahu obvinění. Stížnost není dále po zákonu provedena, pokud napadá výrok, jímž nalézací soud uznal legitimaci soukromých obžalobců k podání obžaloby. Tu stížnost především dovozuje, že článkem vůbec nebyl napaden výbor nemocenské pokladny, poněvadž se v článku toliko uvádí, »žádost Ž-ova« přednesená ve výboru nemocenské pokladny; po té stránce platí, co již bylo výše uvedeno, že rozhodujícím pro výklad článku je tu způsob a souvislost, v které právě tato »žádost Ž-ova« byla tam uvedena. A pokud stížnost dále odpírá soukromým obžalobcům legitimaci k podání obžaloby vzhledem k tomu, že nebyli soukromí obžalobcové v článku vůbec jmenováni a že pozastavený projev neobsahuje poukazu na žalující osoby, an článek nijak na obžalobce nedopadá, sluší zdůrazniti, že soud, zkoumaj souvislost článku, dospěl k závěru zcela opačnému, že se totiž pisatel dotýká velmi citelně cti členů řečeného výboru, že je přímo viní z nečestných skutků, ana tomto podkladě projevuje pak právní názor, že přísluší právo obžalobní každému z těchto takto obviněných členů výboru, sboru to úzkého z osmi osob sestávajícího, jenž je přesně označen. Že je právní názor na tomto podkladě projevený mylným, stížnost sama nedoličuje, snaží se naopak toliko po stránce skutkové samostatným výkladem obsahu článku dokázati, že článkem nebyli míněni jednotliví členové výboru, a dospěti tak k závěru stěžovatelům příznivému. Že by dotyčný opačný závěr kmetského soudu byl nemožný, nelogický neb vůbec stížen některou jinou z formálních vad čís. 5 § 281 tr. ř., stížnost nedoličuje. Dotyčné její vývody jsou tedy pouze nedovoleným brojením proti volnému přesvědčení soudu, nikoli řádným doličováním dů-

vodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Stížnost domáhá se posléze, opírajíc se o důvod zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř., osvobození obžalovaných, ježto se prý jim podařil důkaz pravdy podmiňující beztrestnost. V článku se prý sděluje, že Ž. nechtěl dále klidně přihlížeti k nepravdom, že ve výboru žádal, by byly léčebné výlohy vypláceny nejen dobře placeným pánům a slečnám, nýbrž i bídě placeným dělníkům a že také poukázal na praxi v nemocenském výboru. Více než zpráva, že se Ž. tak zachoval, není prý v článku obsaženo; správnost všeho toho byla však svědkem Ž-em prokázána a proto měl býti vynesena rozsudek sprostující. Základní chyba těchto vývodů spočívá v tom, že stížnost nevychází ze skutkového děje, jak byl zjištěn soudem kmetským, že totiž obsahem článku není toliko konstatování fakta, že Ž. pronesl ve výboru různé stížnosti atd., nýbrž že sdělením tohoto postupu Ž-ova ve spojitosti s poukazem na různé zlořády objevující se u místních drah měl býti výbor nemocenské pokladny viněn ze stranickosti proti dělníkům, přičítací se stanovám. Proto musil by se nésti důkaz pravdy právě k tomu, že členové výboru skutečně stranicky proti stanovám vědomě a soustavně poškozovali dělníky, nikoli pouze k nerozhodné skutečnosti, že Ž. ve výboru různé stížnosti přednesl. Právě v prvuvedeném směru byl však důkaz pravdy prováděn a nalézací soud zjistil, že se tento důkaz obžalovaným nepodařil; je tedy zjevné, že i tu stížnost doličuje svou hmotněprávní námitku na podkladě zcela pochybeném, jí samovolně a odchýlně od rozsudkem zjištěného stavu věci sestrojeném. Výrok soudu, že se důkaz pravdy v příčině výtky stranickosti nepodařil, napadá pak stížnost toliko tvrzením, že prý skutečně bylo prokázáno, že se udělují podpory dobře placeným úředníkům a slečnám a poukázal-li Ž. k tomu, by i k dělníkům bylo přihlíženo, byl prý i tu důkaz pravdy proveden. Tímto povšechným, nejasným přednesem nedoličuje stížnost žádného z důvodů zmatečnosti v § 281 tr. ř. uvedených, neboť nenaznačuje přesně a zřetelně body zmatečnosti a skutečnosti, které by zmatečnost onoho tak obšírně a případně odůvodněného rozsudkového výroku v příčině nezdaření se důkazu pravdy měly založiti. Bylo proto zmateční stížnost obžalovaných ve smyslu § 1 čís. 2 a § 4 čís. 1 a 2 nov. k tr. řádu již v zasedání neveřejném z části jako nedůvodnou, větším dílem jako po zákonu neprovedenou zavrhnouti.

Čís. 3101.

Vyřízení zmateční stížnosti proti sprostujícímu rozsudku odpadá, byl-li obžalovaný zvolen za poslance a příslušná sněmovna nevyhověla žádosti za jeho vydání (§ 24 úst. list.).

(Rozh. ze dne 1. března 1928, Zm I 546/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se v trestní věci soukromého obžalobce Karla P-e proti osmi obžalovaným pro urážku na cti, spáchanou tiskem takto: Vyřízení zmateční stížnosti soukromého